

Sedmična kolumna visokog predstavnika za BiH Christiana Schwarzschildinga: "Vrata Evrope su otvorena"

Dvanaest godina nakon završetka Drugog svjetskog rata, Belgija, Francuska, Njemačka, Italija, Luksemburg i Nizozemska potpisale su Rimski sporazum i tako osnovale Evropsku ekonomsku zajednicu (EEC), oslanjajući se na dogovore između razorenih zemalja s ciljem poboljšanja svojih mogućnosti putem ostvarivanja saradnje u proizvodnji i raspodjeli potrebnih ali oskudnih resursa (uključujući ugalj i željezo).

U ovom nazivu sadržana su sva tri ključna elementa ovog novog saveza. EEC je u geografskom smislu predstavljala logično grupisanje susjednih država, počivala je na temeljima ekonomskih potreba i međusobne ovisnosti, a od samog početka nastojala je da omogući ostvarivanje zajedničkih ciljeva od kojih su najvažniji bili prosperitet i sigurnost. EEC je bila praktična i realistična zajednica začeta u teškim vremenima koja je dosegla svoju zrelost tokom dvije generacije, a u tom periodu je prevazišla nove izazove i na najbolji način iskoristila nove prilike.

Polu stoljeća kasnije, uvjeren sam da bi potpisnici Rimskog sporazuma bili iznenađeni ogromnim uspjehom ostvarenim putem procesa koji su pokrenuli. Evropa je prosperirala daleko iznad bilo čijih pa čak i najvećih očekivanja iz 1957. godine, a geografske granice tržišne demokracije su proširene daleko

izvan granica šest zemalja koje su osnovale EEC.

Bosna i Hercegovina želi postati punopravna članica ove zajednice evropskih država. Bosna i Hercegovina želi potpunu integraciju u Evropsku uniju i pristup svim pogodnostima koje nosi integracija.

Dvanaest godina nakon završetka sukoba ovdje u BiH, građani ove zemlje se suočavaju s mnogim izazovima s kojima su se 1957. godine suočavali građani evropskih zemalja. Da ste od građana evropskih zemalja prije pedeset godina tražili da opišu uslove u kojima žive mogli ste od njih dobiti odgovore da žive u «groznim uslovima», »teškim uslovima» pa čak i da se nalaze u «očajnoj situaciji». To su bila teška vremena, a mnogi od osnovnih temelja prosperiteta i sigurnosti su već bili uspostavljeni. Građani to nisu znali 1957. godine, ali Evropa je upravo stupila na put koji će se pokazati kao najduži i najpozitivniji rast u ekonomskoj historiji. Oni su bili siromašni, ali su bili na putu da postanu bogati.

Danas je život u Bosni i Hercegovini zaista težak. Međutim, dosta je učinjeno kako bi se osigurao osnovni okvir za prosperitet i sigurnost. Prije svega, nedavna posjeta Sarajevu komesara za proširenje Evropske unije, gospodina Ollija Rehna, ukazala je na jednu ključnu činjenicu – vrata Evrope su otvorena za Bosnu i Hercegovinu. Evropska unija je jasno označila put za pridruživanje i pomogla je, i još uvijek pomaže, Bosni i Hercegovini putem osiguranja detaljnih materijala, tehničke i političke podrške kako bi ova zemlja mogla ići tim putem. Međutim, kako je komesar Rehn takođe naglasio, na liderima ove zemlje je da prođu taj put.

Čini se da neki ljudi, uključujući i nekeiskusne političare, smatraju da taj projekat ne može uspjeti zbog neslaganja, nepovjerenja i međusobnog optuživanja koji su nažalost i dalje prisutni, što je i razmljivo, kao nus-produkt rata koji je završen prije dvanaest godina.

Možda su ti ljudi premladi pa se zato ne sjećaju nepovjerenja i uzajamnih optužbi koje su bile prisutne u Evropi nakon kataklizme od 1939. do 1945. godine. Ja ih se sjećam. Rimski sporazum su potpisali lideri vlada koje su s mukom nastojale osigurati hranu, smještaj, odjeću i zaposlenje za svoje građane. Evropa se još uvijek borila s gorčinom i dezorganizacijom koje je uzrokovao rat. Njemačka, jedna od potpisnica Rimskog sporazuma, bila je pod vojnom okupacijom. A jedna od zemalja koje su je okupirale bila je takođe zemlja potpisnica Rimskog sporazuma – Francuska.

Državnici koji su osnovali EEC prije pola stoljeća znali su kako se izdići iznad poteškoća s kojim su se suočavali i imati na umu prosperitetnu i sigurnu budućnost. To je ono što danas moraju učiniti lideri Bosne i Hercegovine, oslanjajući se pri tome na napredak koji je ostvaren od 1995. godine.

Osnivači EEC su odgovorili na ogromne ponekad nepremostive izazove s kojim su se suočavali, vodeći se zdravim razumom, svjesni vlastitih interesa, imajući viziju i zadržavajući optimizam.

Ukoliko lideri Bosne i Hercegovine počnu pokazivati ove kvalitete, a ja sam uvjeren da to mogu, ova zemlja može ostvariti brzi tempo razvoja, isti onaj koji su šezdesetih godina doživjele zemlje koje su osnovale Evropsku uniju, a koji su zabilježile i nove članice Evropske unije čiji je tempo razvoja bio još i brži. Historija se ne dešava sama od sebe, historija se stvara.

Christian Schwarz-Schilling je visoki predstavnik međunarodne zajednice i specijalni predstavnik Evropske unije u Bosni i Hercegovini.